GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 114. Mercurĭ, 21 Maiŭ (2 Iunie). 1886.

Din causa S-telorŭ sĕrbătorĭ de Mercurĭ și Joi diarulŭ nu va apărê până Vinerĭ.

Manifestaţiunile din Austria și pressa maghiară.

Brașovŭ, 20 Maiu 1886.

Era de prevĕḍutŭ că cuvintele rostite de comitele Belcredi și aplausele demonstrative ale Seniorilorŭ austriacĭ, vorŭ produce unŭ adêncŭ resentimentŭ în pressa unguréscă.

Acestei manifestaţiunĭ pentru armata comună c. r, i-a premersŭ o altă manifestaţiune însemnată din partea generalisimului armatei, a Inălţimei Sale *archiducelui Albrecht*, care în călĕtoria sa de inspecţiune prin Bosnia a rostitŭ cu ocasiunea unui prânḍŭ datŭ în onórea oficierilorŭ următorulŭ toastŭ fórte semnificativŭ:

„In sănĕtatea Majestăţii Sale a preaînaltului și preaiubitului nostru domnŭ! Sĕ trăiéscă! Va serví de sigurŭ spre deosebită mulţămire Majestăţii Sale a primí raportŭ despre escelentulŭ spiritŭ, de care e însufleţitŭ corpulŭ alŭ 15-lea, despre escelenta stare a trupelorŭ, carĭ, ca antegardă a culturei din patriă, au creatŭ și vorŭ crea încă adevĕrate opere romane cu statornicią și devotamentŭ. Alŭ 15-lea corpŭ de armată reînnoindu-se în schimbŭ continuu din tóte celelalte corpurĭ și cu tóte astea însufleţitŭ fiindŭ, ca unŭ întregŭ compactŭ, de unulŭ și acelașĭ spiritŭ, arată în micŭ ceea ce constitue din întréga armată ces. reg. unŭ corpŭ nesguduibilŭ. Fii tuturorŭ popórelorŭ rivalisândŭ în fidelitate, devotamentŭ și zelŭ în serviciu se sêmtŭ ca fraţĭ, uniţĭ sub stégulŭ împĕrătescŭ galbenŭ-negru. Invitându-vĕ a ciocnì păharele în sănĕtatea bravului corpŭ alŭ 15-lea și a comandantului sĕu cavalerescŭ, care îi premerge cu esemplulŭ, a bărbatului care cultivă virtuţile adevĕratŭ militare, voimŭ sĕ cuprindemŭ în toastulŭ nostru pe toţĭ camaraḍii noștri din întréga armată a monarchiei.“

Acestŭ toastŭ alŭ archiducelui Albrecht este adusŭ acum în legătură cu manifestaţiunea din camera Seniorilorŭ austriacĭ, despre care amŭ vorbitŭ în numĕrulŭ de erĭ și este comentatŭ de pressa maghiară cu o pasiune, care nu prevestesce nicĭ unŭ bine.

In fruntea tuturorŭ foilorŭ din Budapeșta străluce însĕ în modŭ caracteristicŭ prin limbagiulŭ vehementŭ și necumpĕnitŭ însușĭ organulŭ guvernului ungurescŭ, scrisŭ în limba germană. Pentru ca cetitorii noștri sĕ védă și sĕ judece reproducemŭ mai josŭ în estrasŭ rĕspunsulŭ ce'lŭ dă acestŭ organŭ la manifestaţiunile memorate.

„*Pester Lloyd*“ ḍice, că cei ce se numescŭ pe sine patrioţĭ austriacĭ, nicĭ sĕ fi fostŭ plătiţĭ d'a nimici monarchia n'ar puté sĕ procedă în altŭ modŭ. »Archiducele Albrecht — adauge numita fóiă, — feldmareșalŭ și inspectorŭ generalŭ alŭ armatei ţine unŭ toastŭ (în Bosnia), care sună așa ca și când n'ar esista pentru archiduce cei patruḍecĭ de anĭ din urmă din istoria austriacă, ca și când ar esista încă și astăḍĭ acea armată c. r., căreia acestŭ mare domnŭ ia datŭ celŭ dintâiu la 13 Marte 1848 ordinulŭ d'a pușca asupra poporului, sĕu ca și când amŭ trăì încă în acelŭ timpŭ, când Inălţimea sa c. r. — acésta s'a întêmplatŭ cu ḍece anĭ mai târḍiu — în palatulŭ din Buda faţă cu-o deputaţiune, care a cerutŭ restabilirea constituţiei ungare, lovì cu mâna mânunchiulŭ sabiei sale pronunţândŭ nemuritórele cuvinte: »Asta e constituţiunea mea!“

„Cu tóte astea nu ne-am eșofatŭ din pricina curiosului toastŭ alŭ archiducelui Albrecht; elŭ de aceea nu ne-a atinsŭ, pentru că scimŭ sigurŭ, că pe lângă tótă stima, ce-o are monarchulŭ faţă cu bĕtrânulŭ sĕu consângénŭ, acestui din urmă i este interḍisă strictŭ de unŭ șirŭ de anĭ orĭ și ce înfluinţă asupra politicei; elŭ póte sĕ facă tapagiu (larmă) dér a strica nu póte.«

După acésta ne mai pomenită espectorare în contra celui mai bĕtrânŭ și mai meritatŭ membru alŭ casei domnitóre, „*Pester Lloyd*“ critică vorbirea comitelui Richard *Belcredi*, despre care ḍice că »nu scie cum s'o califice ca o prostiă, orĭ ca o impertinenţă.« Vorbesce de „banda reacţiunară“ care „n'a învĕţatŭ și n'a uitat nimicŭ“. Condamnă din nou purtarea »fără tactŭ‘ a generalului Ianski și ḍice că demonstraţiunea camerei Seniorilor din Viena este de-o sută de orĭ încă mai fără tactŭ, și mai condamnabilă. Numai cu greu a putută Tisza liniști spiritele aţiţate prin demonstraţiunea generalului Ianski, tótă autoritatea a trebuitŭ sĕ șĭ o pună în cumpĕnă.

»Cine dracu a pusŭ pe comitele Belcredi« — continuă „P. Ll.‘ — „sĕ tórne érășĭ oleiu în focŭ și sĕ dărîme deodată resultatele câștigate de prudenţa și moderaţiunea numitului bărbatŭ de statŭ?«

Ameninţă »P Lld.‘ mai departe că și Tisaiștii vorŭ trece încă în tabĕra celorŭ ce combatŭ »spiritulŭ armatei« pe care îlŭ preamăresc dincolo. Ḍice apoi că Belcredi a adusŭ acum douĕḍecĭ de anĭ monarchia la marginea prăpastiei, elŭ a sistatŭ constituţiunea în Austria și a pricinuitŭ împreună cu ceilalţĭ că monarchia s'a încurcatŭ deodată într'unŭ rĕsboiu cu Prusia și cu Italia și acum totŭ elŭ este care „cu insolenţă“ provócă naţiunea maghiară, »care singură a scăpatŭ monarchia“ într'un timp când era sĕ péră prin conlucrarea comitelui Belcredi. De aceea acestŭ omŭ nu merită nicĭ o cruţare . . .

„Pester Lloyd“ sfêrșesce ca de obiceiu cu ameninţărĭ pline de îngâmfare. Mai întâiu ameninţă cu aceea, că érășĭ se vorŭ petrece scene pasiunate în Budapeșta tocmai în urma demonstraţiunei din Reichsrath și că acum îi va fi multŭ mai greu guvernului ungurescŭ de a susţiné armonia între armată și poporaţiune. Ḍice că urmările demonstraţiunei camerei Seniorilorŭ contra Ungariei și a guvernului sĕu potŭ avé grave urmărĭ, după ce și așa suntŭ atâtea puncte negrii pe orizontulŭ politicŭ și „póte nu peste multŭ o furtună devastătóre ar puté sĕ se descarce asupra vechiului imperiu alŭ Habsburgilorŭ“. „In Ungaria lucrurile stau neasemĕnatŭ mai bine, finesce „P. Ll.“, și celŭ ce crede momentulŭ oportunŭ de a aţîţa și acéstă naţiune acela sgudue basele monarchiei și provócă o luptă care ar afla unită tótă naţiunea și în care n'ar fi învingĕtorĭ, ci numai unŭ înviusŭ — monarchia“.

„Egyetértes“ ḍice între altele, că aḍi armata comună nu mai este armata dinastiei Habsburgice, ci o instituţiune comună de statŭ a Austriei și a Ungariei... ea și-a pierdutŭ caracterulŭ de soldatescă — de aceea archiducele Albrecht și comitele Belcredi atacă dreptulŭ publicŭ actualŭ cu intenţiune, când salută armata comună, ca pe o soldatescă absolutistă, ce ar sta afară de cerculŭ constituţiunal și naţionalŭ. In ffne pledéză pentru dualismulŭ în armată, Ungaria sĕ-și aibă armata ei maghiară.

Pesti Naplo susţine asemenea că demonstraţiunea camerei Seniorilorŭ austriacĭ e îndreptată în contra dualismului și are caracterŭ reacţiunarŭ. Sĕ vedemŭ acum, ḍice acéstă fóiă, ce va face d-lŭ Tisza; elŭ orĭ va trebui sĕ încépă lupta cu mișcarea reacţionară și atuncĭ va fi de noi toţĭ sprijinitŭ, orĭ nu va cuteza a-o purta, atuncĭ va cădé.

Intréga pressă maghiară se ocupă de demonstraţiunea pentru armata ces. reg., a camerei Seniorilorŭ, și tóte foile se pronunţă mai multŭ séu mai puţinŭ vehementŭ în contra „spiritului armatei“ așa cum îlŭ înţelegŭ și 'lŭ iau în apĕrare cei din Austria. Ḍiarele peștane mai accentuéză ca unŭ semnŭ deosebitŭ, că comitele Taaffe, care a fostŭ de faţă când a vorbitŭ Belcredi a aplaudatŭ viu cuvintele lui asupra „spiritului onórei comune care îșĭ află cea mai nobilă espresiune în memoria fidelă și plină de pietate a morţii eroilorŭ armatei“, ér după ce a terminatŭ Belcredi, Taaffe s'a dusŭ la elŭ și ia strînsŭ mâna.

Afacerea Hentzi-Ianski ameninţă d'a avé încă nisce urmărĭ fórte serióse pentru relaţiunile dintre Ungaria și Austria. Se pregătesce, după cum spunŭ foile din capitala ungară, unŭ rĕspunsŭ alŭ parlamentului ungarŭ la demonstraţiunea parlamentului austriacŭ.

Niciodată ministrulŭ-președinte Tisza n'a avutŭ o posiţiune mai grea, ca acum. Tóte i-au succesŭ până acum spre a se ţiné la putere, îi va succede óre și de astădată a îmblânḍi spiritele, ce le-a deșteptatŭ politica sa în ambele emisfere ale monarchiei?

Ţarulŭ Rusiei în Moscva.

După ordinulŭ de ḍi, ce l'a adresatŭ Ţarulŭ Rusiei către flota Mării Negre, au urmatŭ alte douĕ discursurĭ, care au datŭ pricină la diferite comentărĭ. In călĕtoria sa la Moscva Ţarulŭ fù salutatŭ de primarulŭ orașului cu următórele cuvinte:

Representaţiunea orășenéscă a celui dintâiu orașŭ de reședinţă te rógă sĕ primescĭ espresiunea dragostei nóstre și a bucuriei ce o simţimŭ vĕḍêndu-te. Vii la noi dinspre binecuvêntatulŭ sudŭ, unde ai re'nviatŭ Marea Negră. Ne-a revenitŭ speranţa și s'a întăritŭ credinţa, că crucea creștină va străluci pe biserica sfintei Sofii din Constantinopolŭ. Acésta cugetă și pe acésta contéză Moscva.

Er metropolitulŭ Ioanniky a adresatŭ părechei imperiale, în catedrală, între altele, următórele cuvinte:

„Nu de plăcere ai întreprinsŭ tu o atâtŭ de lungă călĕtoriă. Asta a sciut'o Moscva, care are aḍĭ fericirea d'a vedé împlinirea uneia din dorinţele testamentare cele mai ferbinţĭ ale tale și ale poporului rusŭ. Flota Pontului, odinióră cea mai mare gloriă a Rusiei, se rechiamă prin voinţa ta érășĭ la viéţa de mai nainte. O! ce entusiasmŭ umple inimile martorilorŭ și părtașilorŭ de mai nainte ai gloriei rĕsboinice a acelei flote.

Aceste discursurĭ au aflatŭ rĕsunetŭ în presa rusă. „Petersburskija Wjedomosti“ observă, că Moscva e vocea Rusiei în cestiunĭ politice. „Nowosti“ ḍice, că popórele Orientului nu vorŭ perde credinţa în misiunea istorică a Rusiei, că va veni o ḍi, când pe Sf. Sofia va străluci crucea creștină. „Nowoje Wremja“ ḍice, că discursurile din Moscva dovedescŭ, că între singuraticele clase ale poporului și între administraţiune nu esistă nicĭ unŭ contrastŭ. Rĕspunsulŭ Ţarului, care a ḍisŭ că iubesce și că se bucură d'a se afla între ḍidurile Moscvei în ḍilele acelea în care s'a făcutŭ încoronarea și care 'i vorŭ fi ḍile de cea mai plăcută amintire, este unŭ semnŭ, că monarchulŭ cugetă ca și poporulŭ. Katkoff constată că Rusia e în stare de însănĕtoșare. Direcţiunea naţională a politicei rusescĭ va sgudui gréua și rușinósa dependenţă a Rusiei de străinătate.

Foile oficióse din Berlinŭ caută sĕ slăbéscă însemnătatea discursurilorŭ din Moscva. „Kreuzzeitung“ din Berlinŭ însĕ crede, că atâtŭ ordinulŭ de ḍi alŭ Ţarului către flotă, câtŭ și discursurile din Moscva suntŭ unŭ semnŭ că rĕsboiu va fi, deși nu acum momentanŭ, dér cel mai târḍiu în primăvéra anului 1887.

Incăerările dela graniţele greco-turcescĭ.

Fóia oficiósă turcéscă „Tarik« aduce interesante amĕrunte despre încăerările dela graniţe între trupele turcescĭ și grecescĭ. La Elassona, ḍice fóia turcéscă, Grecii au fostŭ rĕu bătuţĭ de Turcĭ. Aceștia au luatŭ prisonierĭ duoi locotenenţĭ, șése sergenţĭ și treĭ sute de ostășĭ. Turcii au avutŭ, atâtŭ în acéstă luptă câtŭ și în cele cu anteposturile împrejulŭ Janinei, 139 morţĭ și 129 răniţĭ. Prisonierii grecĭ au fostŭ dușĭ la Salonicŭ. Se ḍice că perderile Grecilorŭ suntŭ multŭ mai marĭ, până acum însĕ nu s'a putută constata numĕrulŭ morţilorŭ și răniţilorŭ.

Lucrurile, precum scimŭ, s'au potolitŭ, Grecii șĭ-au retrasŭ armata dela graniţe și parte din ea s'a demo-

bilisatŭ. Se vorbesce chiar de o înțelegere ce se va pune la cale de cele două state îndușmănite. Câtŭ va dura pacea și liniștea, de cumva se va puté stabili, nu putemŭ sci. Se vorbesce însĕ, că e numai o amânare a rĕsboiului.

Regele Serbiei în Vranja.

In ḑilele trecute s'a serbatŭ în orașulŭ sêrbescŭ Vranja jubileulŭ de 50 de anĭ alŭ batalionului prințulŭ Miloșŭ. La serbare a luatŭ parte și regele Milanŭ, care a ținutŭ unŭ discursŭ cătră trupele adunate acolo. Din acestŭ discursŭ reiese, că liniștea în peninsula balcanică e numai momentană. Intre altele, regele accentuà meritele principelui Miloșŭ pentru Serbia, lăudà perseveranța și fidelitatea, ce a dovedit'o armata Serbiei pentru rege și tronŭ, și în urmă îșĭ esprimà speranța, că și de aci înainte armata Serbiei va forma cea mai bună garanțiă pentru desvoltarea internă și pentru siguranța *misiunei Serbiei în afară, care nu s'a terminatŭ încă.* Aceste cuvinte, care au fostŭ salutate cu mare însuflețire, se referă de bună sémă la viitórele încurcăturĭ, póte apropiate chiar, ce se vorŭ ivi din nou în peninsula balcanică.

Espulsarea prințilorŭ francezĭ.

Ministrulŭ de justițiă francezŭ Gobleta presentatŭ camerei legea de espulsare a prințilorŭ fostelorŭ dinastii domnitóre. Când ministrulŭ apărù pe tribună, o scenă furtunósă se născù. Ministrulŭ cetì următórele:

In contrastŭ cu guvernele monarchice, republica a vrutŭ sĕ desființeze legile de exilare a dinastielorŭ detronate, a permisŭ familielorŭ acestora sĕ locuiască pe pămêntulŭ francezŭ, le-a recunoscutŭ drepturĭ egale cu ceilalțĭ cetățenĭ și a creḑutŭ republica că va esercita o politică de moderațiune și de încredere (contraḑicerĭ în drépta) și că acelea vorŭ rĕspunde prin respectarea regimului stabilitŭ. Acéstă așteptare ne a înșelatŭ. (Aplause ironice în drépta.) Moștenitorii acelorŭ dinastii n'au abḑisŭ la pretențiunile lorŭ. (Aplause în drépta, larmă'n stânga.) Acum câteva lunĭ, guvernulŭ a refusatŭ a lua mĕsurile cerute contra lorŭ de o parte a opiniunei publice. Acésta atitudine însĕ i-a încurageatŭ la nouĕ provocărĭ. (Neliniște'n drépta.) A sositŭ momentulŭ sĕ punemŭ capĕtŭ lucrurilorŭ, décă e vorba sĕ nu se vateme greu autoritatea constituțiunei și interesele țĕrii. (Indelungată larmă'n drépta, aplause'n stânga.)

Legea împuternicesce pe guvernŭ a espulsa de pe teritorulŭ francesŭ pe membrii dinastielorŭ francese; celŭ ce se rentórce va fi pedepsitŭ cu 1—5 anĭ închisóre. (Strigărĭ: La Tonchinŭ e permisŭ sĕ mérgă?)

Desbaterea proiectului s'a cerutŭ și s'a primitŭ de urgență. Basly a propusŭ, precum ni s'a telegrafatŭ, ca averile prințilorŭ orleaniștĭ și bonapartiștĭ sĕ se întrebuințeze pentru îngrijirea neputincioșilorŭ și bĕtrânilorŭ. Proiectulŭ de lege și propunerea lui Basly s'au trimisŭ la comisiune. Desbaterile vorŭ fi furtunóse.

SCIRILE ḐILEI.

In camerile din *Pesta* și din *Viena*, miniștrii de comerciu au presentatŭ unŭ *proiectŭ de lege*, în care se ḑice că, deórece prin neîncheierea convențiunei și prin dispositiunea opiniunei publice în România va urma o stare probabilŭ dușmănósă între Austro-Ungaria și România, în ce privesce relațiunile comerciale, porumbulŭ și meiulŭ de proveniență sêrbéscă și bulgară va fi scutitŭ de vamă la intrare în Austro-Ungaria.

—x—

Transitulŭ prin *Austro-Ungaria* pentru vitele din *România* este interḑisŭ dela 1 Iuniu n.

—x—

Societatea de lectură a studenților de la scólele române gr. or. din Brașovŭ va da la 21 Maiu st. v. 1886 în séra de S-ții Constantinŭ și Elena o *ședință publică* în sala gimnasiului românŭ. Inceputulŭ la 7 óre séra precisŭ!

—x—

O deputațiune de *diurniștĭ* dela judecătorii s'a presentatŭ la *ministrulŭ de justiță ungurescŭ* în cestiunea cunoscutei ordinațiunĭ prin care 600 de diurniștĭ au fostŭ aruncațĭ pe drumurĭ. Ministrulŭ *Fabiny* a desaprobatŭ ordinațiunea, ḑicêndŭ că economii în bugetŭ nu trebue sĕ se facă reducêndu-se diurnele sêrmanilorŭ diurniștĭ, ci pe alte căi. Ministrulŭ le-a promisŭ că va aduce o decisiune în acéstă afacere.

—x—

Tribunalulŭ din *Solnocŭ* a condamnatŭ pe subjudele cercualŭ *George Miliksicĭ* din Kun-St.-Marton, pentru corupere cu banĭ și abusŭ de putere în oficiu, la 5 anĭ pușcăriă și la 8 anĭ perdere de oficiu.

—x—

Representantŭ alŭ guvernului la esamenulŭ de maturitate pentru liceulŭ românŭ din *Brașovŭ* va fi trimisŭ Dr. Ignaz *Veres*, profesorŭ la liceulŭ de statŭ din Sibiiu.

—x—

In comuna Recea s'au fusionatŭ amêndouĕ comunele bisericescĭ gr. catolică și gr. orientală. Causa ar fi, după cum se ḑice, că fiindŭ amêdouĕ comunele sĕrace nu 'șĭ puteau ḑidi o biserică. Ca sĕ pótă face acésta, comuna gr. or. a trecutŭ la cea gr. cat. Prin intrevenirea oficiului protopopescŭ din Făgărașŭ s'a secvestratŭ averea comunei, care 'șĭ-a părăsitŭ confesiunea.

—x—

Unŭ *„Iunialŭ“* se va arangia Marțĭ a 3 ḑi de Rusalie, adecă în 3/15 Iuniu 1886, în ospĕtăria de vêră la „Câmpulŭ ciocărliei“ (Lerchenfeld) în suburbiulŭ Fabric, din *Timișóra*, în favorulŭ fondului „Reuniunei române de lectură din Timișóra“. Cu acea ocasiune se va da unŭ premiu de popice și alte delectărĭ posibile se vorŭ presenta. Prețulŭ de intrare: de familiă 1 fl. 20 cr., de persónă 50 cr. Pentru premiulŭ popicelorŭ 10 cr. de numĕrŭ. Solvirea la cassă. Inceputulŭ petrecerei cu popicele la 5 óre d. a. ér a danțului la 8 óre séra.

—x—

La *Timișóra* și în comitatele vecine s'au ivitŭ roiurĭ marĭ de muște columbace. Din Lipova, Lugoșŭ, Petrovoselo, Butin și Kessindia se anunță, că aceste insecte teribile au făcutŭ marĭ devastărĭ.

—x—

Guvernulŭ românŭ a adusŭ la cunoscința representanților diplomaticĭ străinĭ din *Bucurescĭ* că, pe viitorŭ, scutirea personală de vămĭ și contribuții va fi recunoscută numai pentru consulii de profesiă și pentru funcționarii oficiilorŭ consulare, care vorŭ representa eventualŭ pe consululŭ de profesiă.

—x—

Se scie că multŭ regretatulŭ Ubicini începuse o *»Istoriă a României«*, pentru care adunase materiale considerabile, și care era destinată a face parte din colecțiunea „Istoriei universale“, publicată de d-nii Hachette, sub direcția d-lui Victorŭ Duruy. Parte numai din acea lucrare era terminată, când mórtea răpì pe învĕțatulŭ filoromânŭ. Aflămŭ că acelŭ manuscriptŭ, care conține o prescurtare a »Istoriei nóstre“ dela Dacĭ până la fundațiunea ambelorŭ principate, va apăré în curêndŭ la Parisŭ, sub titlulŭ următorŭ: *»Les origines de l'histoire roumaine«*. D. *George Bengescu*, primulŭ secretarŭ alŭ legațiunei române din Parisŭ, solicitatŭ de d-na Ubicini s'a însărcinatŭ cu revisuirea și cu publicarea tecstului originalŭ. Volumulŭ va fi precedatŭ de o notiță biografică, consacrată de d-lŭ George Bengescu rĕposatului Ubicini, și se va pune în vênḑare la Leroux, editorulŭ scólei de limbĭ orientale din Parisŭ, în cursulŭ tómnei viitóre.

—x—

In marele magazinŭ de haine alŭ lui Iacob Rothberger în piața S-lui Stefanŭ din Viena întrà în ḑiua de 26 Maiu n. unŭ Românŭ, care în călĕtoria sa trecea prin Viena, și vrù sĕ 'șĭ cumpere haine. Elŭ îșĭ desbrăcà jacheta și o puse pe unŭ scaunŭ. După ce a încercatŭ nisce haine și 'șĭ căutà jachetulŭ sĕu, observà că nu mai era acolo. Românulŭ spuse, că avea în haina sa și unŭ portofelŭ de pele cu 4 note à 100 lei, 9 note à 20 lei, câte 2 note austriace de 5 și de 1 florinĭ, o poliță expirată de peste 800 francĭ și 2 pașapórte pe numele Dajes Pochory, unulŭ românŭ și altulŭ americanŭ.

—x—

Senatulŭ românŭ a votatŭ tarifulŭ autonomŭ ca și camera cu unanimitate, întocmai cum s'a alcătuitŭ de Cameră, fără nicĭ o modificare.

—x—

Emigrarea Evreilorŭ din *Iașĭ* continuă 'n fiecare ḑi. »Liberalulŭ“ spune că Marțĭ și Miercurĭ în sĕptĕmâna trecută au plecatŭ din spre Hamburg 20 de familii, și se ḑice că sĕptĕmâna acésta vorŭ pleca o sută.

—x—

La înmormêntarea renumitului istoricŭ *Leopold de Ranke* au participatŭ toțĭ studenții și capacitățile științei și artei din Berlinŭ. Familia împĕrătéscă fù represintată prin principele de corónă și alțĭ membrii. Deși în vêrstă de 91 anĭ, Ranke lucra la o istoriă a lumei. De asemenea a muritŭ și *Waitz*, celŭ mai distinsŭ școlarŭ a lui Ranke, în etate de 73 anĭ.

—x—

O cassă din Chicago a încheiatŭ cu *guvernulŭ francesŭ* unŭ *contractŭ* pentru predarea a 7 milióne punțĭ de carne preservată în cutii de tinichea pentru armata francesă.

Tractările pentru pactulŭ austro-ungarŭ.

Tractările în cestiunea pactului austro-ungarŭ au datŭ érășĭ de greutățĭ. Și anume cestiunea vămii pe petroleu a devenitŭ o cestiune importantă. Deputații polonĭ nu primescŭ învoiala făcută cu Ungaria în acéstă privință. Ministrulŭ de finance sĕ fi declaratŭ deputaților polonĭ, că șĭ-a luatŭ îndatorirea față cu monarchulŭ, d'a esecuta aceste posițiunĭ în forma lorŭ de acum, altfelŭ e silitŭ sĕ demisioneze. Cu tóte astea Polonii persistă în oposițiunea lorŭ, pentru că contândŭ pe sprijinulŭ stângei dispunŭ de maioritate. Se ḑice că ministrulŭ Taaffe, din primirea neschimbată a vămei pe petroleu așa cum s'a înțelesŭ cu Ungaria, va face cestiune de cabinetŭ.

Deputații germanĭ vorŭ lupta în contra unui tarifŭ, care nu esclude defraudările vamale morale, chiar și atuncĭ, când Polonii din slăbiciune ar suferi sĕ li sĕ vateme interesele țĕrii lorŭ. In ședința comisiunei vamale dela 27 Maiŭ n.

FOILETONŬ.

Călĕtoria lui Stanley prin Africa centrală.

(Urmare.)

„Unŭ lanțŭ aprópe neîntreruptŭ de munțĭ înalțĭ și prăpăstioșĭ, istorisesce Stanley, „se înfățișéză privirilorŭ nóstre. Stâncĭ uriașe se ridică în fața apeĭ și printre aceste stâncĭ se vĕdŭ în tóte părțile sînurĭ de tótă frumsețea închise aprópe cu totulŭ. Pe fiecare văgăună din acestŭ putemicŭ părete de stâncĭ se aruncă cu repejune pĕrae de munte cu apă rece ca ghiața. Pe lângă marginile deosebitelorŭ sînurĭ se întindŭ brazde verḑĭ-deschise de trestiă. Sute de pasĕrĭ cu pieptulŭ coperitŭ cu pene galbene îșĭ au aicea cuiburile lorŭ. Pe o ramură de copaciŭ, ce atârnă de-asupra undelorŭ, se odihnesce o corlă (Taucher) cu pene netede și lucitóre; pe crengile cele maĭ de susŭ ale unuĭ sycomorŭ se vede unŭ vulturŭ de apă (Fiechadler) cu gulerŭ albŭ ca zăpada.“

După câte-va micĭ ciocnelĭ cu uniĭ indigenĭ dușmănoșĭ, ajunse espedițiunea până la partea nordică a laculuĭ cunoscută luĭ Stanley încă de maĭ 'nainte. Plutindŭ de-a dreptulŭ peste lacŭ, ajunseră călĕtoriĭ noștri în 31 Iuliu înapoĭ la Ugigi.

Escursiunea ținuse 51 ḑile și în timpulŭ acesta se percurse o cale de peste 1700 chilometri. Lacŭlŭ are o lungime de vre-o 600 și o lățime de 50 chilometri.

CAPITOLULŬ XIV.

Intórcerea în Ugigi — Vĕrsatulŭ. — Ultima și cea maĭ de căpeteniă problemă a călĕtorieĭ prin continentulŭ misteriosŭ. — Espedițiunea este aprópe a se disolva. — Mĕsurĭ energice. — Prin Uguha spre Manyema. — Unŭ poporŭ grozavŭ de urîtŭ. — Infățișarea ținuturilorŭ. — Măgariĭ sûntŭ admirațĭ și producŭ o mare spaimă. — La Lualaba. — Tippu-Tib. — Greutățile cele grozavŭ de marĭ ale călĕtorieĭ. — Tippu-Tib se înduplecă a'lŭ însoți pe Stanley. — Stanley și Frank Pocock. — In Nyangve.

„Privirea înveselitóre a portuluĭ“, ḑise Stanley, vorbindŭ despre întórcerea la Ugigi, „dĕdù brațelorŭ nóstre putere nouă. Se întonà unŭ cântecŭ de corăbierĭ, alŭ căruĭ veselŭ rĕsunetŭ arĕta, că o mână de ómenĭ curagioșĭ se întorcŭ cu bucuriă la portulŭ părăsitŭ maĭ 'nainte... Iată, că Vangvana se grăbescŭ spre țermure, ca sĕ ne ḑică „bine ațĭ venitŭ!“ După debarcare, peste totŭ strângerĭ de mânĭ, zîmbirĭ pricitinescĭ și fețe vesele.“

Cu mâhnire vĕdù Stanley, că Frank Pocock, care și de astădată rĕmăsese ca supraveghetorŭ alŭ tabereĭ, sufere fórte din causa frigurilorŭ, încâtŭ abia se ținea pe picióre de slăbitŭ, ce era. Bietulŭ omŭ se bucura din tótă inima pentru întórcerea stăpânuluĭ sĕu.

Și în altă privință audì elŭ, că în decursulŭ lipsireĭ sale lucrurile se petrecuseră altfelŭ, de cum ar fi doritŭ sĕ se petrécă. In Ugigi și prin împrejurime se ivise unŭ vĕrsatŭ de totŭ rĕu. Cincĭ Vangvana căḑuseră jertfă acesteĭ bóle și maĭ mulțĭ alțiĭ erau fórte greu bolnavĭ. Intre Arabĭ și intre îndigenĭ epidemia făcuse și maĭ marĭ pagubĭ. Nu era casă, în care sĕ nu se fi prăpăditŭ cineva din pricina eĭ. In Ugigi muriau pe fiecare ḑi câte 50—75 locuitorĭ.

Vĕrsatulŭ este unŭ adevĕratŭ biciŭ alŭ luĭ D-ḑeu pentru țĕrile din lăuntrulŭ Africeĭ. In fiecare anŭ elŭ face jertfe nenumĕrate.

Din norocire înainte de plecare Stanley altoise (vaccinase) maĭ pe toțĭ ómeniĭ sĕĭ. Astfelŭ bóla se lipì maĭ numaĭ de aceia, carĭ nu se lăsaseră sĕ fie altoițĭ.

Călĕtorulŭ nostru, se înțelege, căutà sĕ părăséscă câtŭ maĭ curênd nesănĕtosulŭ locŭ. Bolnăvindu-se însă elŭ însușĭ de frigurĭ, trebuì sĕ amâne plecarea până în 25 Augustŭ.

Drumulŭ avea sĕ se îndrepteze acum spre ținta cea maĭ din urmă și cea maĭ de căpeteniă a călĕtorieĭ. Călĕtorulŭ nostru 'șĭ făcuse planulŭ sĕ cerceteze cu de-amĕruntulŭ rîulŭ Lualaba, de-a lungulŭ căruia Livingstone pĕtrunsese numaĭ o bucată de locŭ. Până acuma nu era decisŭ, décă Lualaba forméză cursulŭ

s'a amânatŭ luarea unei hotărîrĭ asupra vămii pe petroleu, pe când tóte celelalte posturĭ ale tarifului vamalŭ s'au resolvatŭ.

Privire istorică asupra trecutului politicŭ socialŭ și naționalŭ al „Ducatului Bucovina".

(Urmare.)

Nu voimŭ și nicĭ nu putemŭ remâne neîngrijațĭ, când vedemŭ, cumcă acei apostolĭ străinĭ au și prinsŭ deja în mrejele lorŭ pe unii din fiii patriei și bisericei nóstre strămoșescĭ, și-i întrebuințéză sistematicŭ ca instrumente și organe órbe spre a învrăjbi deplinŭ țéra nóstră, biserica nóstră și pe poporulŭ nostru ortodoxŭ!

Nu lăsămŭ și nicĭ nu vomŭ lăsa vreodată, ca sânta nóstră biserică, carea ni-a scăpatŭ poporulŭ și limba, ni-a scăpatŭ legea și patria în trecutŭ și care a fostŭ adevĕratulŭ Sionŭ alŭ poporului nostru bucovineanŭ, — *câțiva proroci veneticĭ și neadevĕrațĭ s'o prefacă în o adevĕrată babilonia națională și confesională, — s'o prefacă în o vatră de ură și învrăjbire frățéscă!*

Nu vomŭ lăsa nicĭ atuncĭ chiar, când unii dintre fiii și apostolii bisericei nóstre strămoșescĭ ar slăbí, cădêndŭ în mrejele întinse de către acei proroci veneticĭ, și suntemŭ prea convinșĭ, cumcă poporulŭ încă nepângăritŭ în inima și sufletulŭ sĕu: *poporulŭ însuflețitŭ de legea strămoșéscă își va întórce fața sa dela acei apostolĭ retăcițĭ, și, redicându-șĭ inima sa către ceriu se va ruga dimpreună cu noi dicêndŭ: „Dómne! lumineză-i și érta-le, căcĭ nu sciu ce facŭ, éră pe noi ne feresce de ispită!«*

Eră încâtŭ privesce delăturarea relelorŭ emanate din isvorulŭ indigenŭ-egoistŭ-mârșavŭ-ambițiosŭ-îngâmfatŭ,— Societatea politică „Concordia« șĭ-a făcutŭ de sacra datoriă, nu numai de a combate din rĕsputerĭ pe orĭ-ce individŭ nesocotitŭ, nepriceputŭ, nesincerŭ, nepatriotŭ, neomŭ, — individŭ carele nu cunósce nimica mai înaltŭ, mai mare, mai atrăgĕtorŭ, mai frumosŭ, mai sântŭ, decâtŭ îndestularea sa propriă-materială- egoistică, pentru a cărei realisare este gata a se serví de tóte mijlócele posibile, ertate și neiertate precum suntŭ: minciuna, înnegrirea, corumperea, smomirea, promisiunĭ fantastice nerealisabile, cu unŭ cuvêntŭ: intriga și mârșăvenia, — ci *Societatea politică „Concordia" șĭ-a făcutŭ de problemă: sĕ reconstruéscă încrederea, sinceritatea și frăția în sînulŭ populațiunei și bisericei nóstre bucovinene, apropiândŭ pe boieriu de țĕranŭ și de totŭ ce a eșitŭ din sînulŭ acestuia, precum și pe țĕranŭ apropiându-lŭ de boieriu, apropiându-lŭ de preotulŭ sĕu și de inteligența sa, și împăcândŭ și legândŭ interesele boierului și ale bisericei de interesele bine înțelese ale țĕranului nostru și în genere ale causei nóstre bisericescĭ naționale.*

Acésta este politica urmată de Societatea politică „Concordia« dela înființarea sa și până astădĭ.

Unire frățéscă între tóte păturile și clasele societății nóstre naționale-bisericescĭ, apropiare și încredere reciprocă între micŭ și mare, între puternicŭ și slabŭ, între avutŭ și sĕracŭ, între nobilŭ și democratŭ, între clerŭ și laicĭ, cu unŭ cuvêntŭ între toțĭ fiii populațiunii și bisericei bucovinene ortodoxe-orientale, observândŭ frăția binevoitóre și către toțĭ acei conlocuitorĭ străinĭ, carĭ ne recunoscŭ ântâitatea nóstră în acéstă țéră, ne respecteză legea, biserica și limba nóstră și nu tindŭ a ne paralisa în drepturile și scopurile nóstre culturale bisericescĭ naționale.

De aceste principie sacre și mântuitóre s'a condusŭ Societatea politică »Concordia" și la alegerea ultimă, făcută în 20 Ianuarie 1886 st. n. în districtele rurale »Rădăuțĭ-Suceva-Câmpulungŭ-Dorna," și anume étă cum a procedatŭ ea:

Devenindŭ vacantŭ mandatulŭ de deputatŭ pentru acele districte și anunțândŭ comitetului »Concordiei" unii candidațĭ candidaturile lorŭ, comitetulŭ societății convocă în diua de 29 Noemvre 1885 st. n. o adunare plenară la care se întruniră 419 persóne din diversele păturĭ ale societății nóstre. In acésta espuse comitetulŭ starea situațiunii politice, și anume: cumcă este vacantŭ mandatulŭ de deputatŭ la senatulŭ Imperialŭ Vienesŭ pentru districtele amintite mai susŭ, apoi aducêndŭ la cunoscința adunării plenare, cumcă mai mulțĭ candidațĭ naționalĭ s'au și adresatŭ către comitetŭ, arĕtându-i candidatura lorŭ și rugându-lŭ, ca sĕ-i sprijinéscă în acésta, în casŭ décă candidaturile lorŭ i-arŭ conveni și societății „Concordia," întrebă comitetulŭ Societății pe acea adunare plenară: de voiesce ea sĕu ba sĕ procédă activŭ la acésta alegere indicată mai susŭ și, décă se învoiesce la acésta, apoi se spună verde și lămuritŭ, carĭ suntŭ dorințele sale, respective: cum sĕ procédă comitetulŭ față cu acésta alegere?

Adunarea plenară hotărî precum urméză: 1) societatea politică „Concordia" sĕ ia parte activă la acésta alegere, 2) sĕ nu sufere candidatura unui străinŭ nebucovinênŭ, a 3) sĕ sprijinéscă numai candidatura acelui candidatŭ naționalŭ, carele va ave cele mai marĭ prospecte de reușită, fiindŭ celŭ mai doritŭ de alegĕtorĭ, ca unulŭ, în care au ei mai multă încredere și-lŭ credŭ de mai potrivitŭ, mai independentŭ și mai sincerŭ în apĕrarea drepturilorŭ și dorințelorŭ lorŭ.

Spre a pute satisface acestorŭ decisiunĭ lămurite, chiare și nerĕstălmăcibile ale adunării, — convocă comitetulŭ „Concordiei" mai multe adunărĭ plenare chiar în districtele, unde ave sĕ se facă alegerea și, anunțândŭ pretutindene candidaturile arĕtate comitetului și anume: Candidatura d-lui præses M. Pitey, a d-lui profesorŭ de universitate I. G. Sbiera și pe cea a d-lui adjunctŭ și ablegatŭ dietalŭ V. Morariu, sondă pe câtŭ se putù dispositiunile alegĕtorilorŭ și, întorcêndu-se érășĭ la Cernăuțĭ, convocă președintele societății „Concordia" pe cei trei candidațĭ de mai susŭ la o convorbire sinceră și frățéscă, spre a le espune situațiunea, respective șanțele și neșanțele fiă-căruia din ei, și spre a stabilí definitivŭ în înțelegerea cu d-lorŭ: carele din d-lorŭ sĕ fiă proclamatŭ de candidatŭ alŭ „Concordiei," și carii din d-lorŭ sĕ renunțe la candidaturile anunțate.

Dintre candidațĭ luă mai întâiu cuvêntulŭ d-lŭ V. Morariu. Acesta cerù dela președintele »Concordiei« următórea lămurire: »Are Societatea politică ‚Concordia« vre-unŭ fondŭ disponibilŭ, spre a pute acoperí tóte spesele recerute prin inscenarea unei agitațiunĭ energice și satisfăcĕtóre la alegerea de făcutŭ?"

La acésta întrebare rĕspunse președintele Societății „Concordia,« cumcă societatea amintită este de abia la începutŭ, este sĕracă de totŭ și prin urmare nicĭ nu posede vre-unŭ capitalŭ propriu disponibilŭ.

D-lŭ V. Morariu, luândŭ acesta la cunoscință, făcu următórea propunere:

Considerândŭ, cumcă societatea politică „Concordia" nu posede nicĭ unŭ fondŭ propriu spre a pute dispune de elŭ și considerândŭ, cumcă nicĭ o agitațiune energică și cu óreșĭ-care prospecte de succesŭ nu se póte face fără mijlócele recerute, și'n fine considerândŭ, cumcă districtele, ce au a alege, nu numai că suntŭ fórte depărtate de reședința Societății, déră ele suntŭ încă și fórte marĭ, apoi elŭ propune: ‚ca candidatulŭ, ce se va proclama de »Concordia" sĕ pună la disposițiunea acesteia, respective Comitetului ei suma necesară*), spre a pute întreprinde o agitațiune cu succesŭ și ast-felŭ a asigura salvarea onórei Societății și a candidatului ei, întrunindu'i, décă nu maioritatea voturilorŭ, celŭ puținŭ o minoritate însemnată."

Acésta propunere a d-lui V. Morariu o acceptară în principiu tustrei candidații de mai susŭ, numai d-lŭ præses M. Pitey adause: „cumcă atâtŭ candidatulŭ câtŭ și suma ce o va trebuí s'o depue candidatulŭ la disposițiunea comitetului, — acésta sĕ o fixeze comitetulŭ »Concordiei« în o ședință a sa.« (Va urmá.)

*) Aicĭ fixă D-lŭ V. Morariu chiar și suma, care însă nu o arĕtămŭ, căcĭ acesta este pentru publicŭ cu totulŭ indiferentŭ. Destulŭ, că acei trei domnĭ candidațĭ o sciu, și de-asemenea și comitetulŭ Societății. Ba chiar și fórte mulțĭ din onoratulŭ publicŭ o sciu acésta, căcĭ d-lŭ præses M. Pitey în supĕrarea sa a ingrijitŭ singurŭ pentru publicarea ei.

Congregațiunea comitatului Carașŭ-Severinŭ!

Lugoșŭ, 23 Maiu 1886.

(Fine.)

Ce sĕ ține de preliminarele comunale d-lŭ Brediceanu dice, că suma primită pe 1886 e pré mare cu 21,000 e mai mare ca în trecutŭ (Ref. cu 11,000). De ar fi și numai cu 11 cr. e pré multŭ și trebue sĕ protestezŭ în contra orĭ cărei urcărĭ, fiă câtŭ de neinsemnată, pentru că d-vóstră ar trebui sĕ căutațĭ, ca nu sĕ urcațĭ sumele ci din ce e preliminatŭ sĕ mai scărițĭ, căcĭ omorîțĭ poporulŭ. Au nu vedețĭ cum pe di ce merge serăcesce țéra și cetățenii ei, încâtŭ cu pașĭ repedĭ sĕ apropiă de bancrotŭ. Ș'apoi vai be țéra ajunsă în bancrotŭ, dér mai vai de stăpânitorii ei!

Cu privire la comunicațiune atrage d-lŭ Brediceanu atențiunea vice-comitelui la machinațiunile prin carĭ unii d-nĭ solgăbirĕi, fiindŭ în conțelegere cu interesații, ișĭ umplu buzunarele de pe spatele poporului și vatămă comunicațiunea. Așa la Mehadia. la Obreja sĕ oprescŭ trecăturele prin apă, numai ca sĕ înavuțéscă pe jidaniĭ arêndașĭ de podurĭ, ba sĕ ridică bariere nouĕ în depărtărĭ ne mai pomenite, totŭ de dragulŭ jidanilorŭ arêndașĭ, ce până ce arêndașii vămilorŭ erau creștinĭ, nicĭ solgăbirĕului nicĭ viceșpanului nu-i venea în minte. Ar fi tare de doritŭ adauge d-lŭ Brediceanu, că d-lŭ viceșpanŭ sĕ facă pașii necesarĭ ca sĕ nu sufere comunicațiunea, ér poporulŭ sĕ fie scutitŭ de vecsațiunĭ.

Cu privire la lucrulŭ publicŭ află: că pedepsele dictate de solgăbirĕi nu sĕ amintescŭ, cu tóte că are cunoscință, positivă că unii d-nĭ „solgăbirĕi" atâta iubire de despoiare au, încâtŭ pentru că nu suntŭ grămedile icĭ colea, de înălțimea recerută, croescŭ pedepse de câte 900 fl. pentru o comună (comuna Borlova în graniță) ceea ce numai așa sĕ póte întêmpla, că în comisiunile de revisiune sĕ punŭ ómenĭ, carĭ îșĭ ținŭ de meritŭ d'a face rĕu Românilorŭ!

Cu respectŭ la causele orfanale află: Că cassa orfanală are unŭ capitalŭ de 559,000, carele elocatŭ cu 6% interesele facŭ 33,540 fl. pe anŭ. Din raportulŭ sedrei, orfanale sĕ vede că cu finea anului 1885 suma cametelorŭ restante face 34,467 fl. va sĕ dică cu 1000 mai puținŭ decâtŭ interesele corĕspundĕtóre la anulŭ după suma de 559,000 fl.

Acésta e fórte mare intrelăsare și numai așa de înțelesŭ, că față de unii debitorĭ se face protecțiune cu banii sĕracilorŭ, căcĭ sciu singurŭ sume la unii individĭ de 8—12,000 fl. dela carĭ necum camete dér nicĭ capete nu o sĕ mai vadă amărîții de orfanĭ. Până eramŭ mai impestrițațĭ prin oficiu, acésta nu se întâmpla, de cândŭ sunteți numai voi de voi și Românii câțĭ au mai rĕmasŭ de sĕmênță, cu unghița în limbă, încâtŭ numai de clintescŭ, comitele supremŭ și întinde de sfóră de-i sticlescŭ ochi — écă la ce amŭ ajunsŭ.

In ceea ce privesce raportulŭ asupra scólelorŭ d-lŭ Brediceanu face observarea: Că óre cum vine că de *gimnasiulŭ românŭ din Caransebeșŭ* nicĭ pomană nu se face, deși de doi anĭ totŭ așteptămŭ. Causa a muritŭ și cine scie când și cum va învia. Amintesce apoi că învĕțătorii dela scólele confesionale române nu-șĭ capĕtă salariile regulatŭ, ba alții mai de felŭ, mai alesŭ décă ținŭ tare la biserica și națiunea lorŭ. — E fórte tristŭ când d nii solgăbirĕi și în astfelŭ de casurĭ pretindŭ ca sĕ se lapede de caracterulŭ lorŭ naționalŭ. In casulŭ însĕ, décă băeții dela scólele confesionale nu umblă regulatŭ la scólă, ér învĕțătorulŭ îi arată solgăbirĕului, ca în înțelesulŭ legei sĕ facă destulŭ. Ce face d-lŭ solgăbirĕu?! Ca sĕ învrăjmășéscă pe învĕțătorĭ cu poporulŭ, închide cu grămada pe fruntașii comunei, și apoi totŭ elŭ de către pădure le aruncă în față: »d-lui învĕțătorŭ avețĭ a'i mulțămi pentru acésta". — Bine ar fi ca scutulŭ legei sĕ nu fiă legatŭ de capricii nicĭ de politică, ci egalŭ pentru toțĭ.

La punctulŭ din raportŭ, care amintesce despre ocne observéză: că d-lŭ vice-comite numai atuncĭ face raportŭ și-șĭ aduce aminte de ocne, când se întêmplă nefericirĭ. O astfelŭ de procedere e tare greșită, căcĭ ocnele totdéuna trebue sĕ stĕ sub inspecțiunea polițială a organelorŭ administrative. La noi ocnele suntŭ ale societății căĭlei ferate austro-ungare, carea e dătătóre de tonŭ la alegerea vice-comitelui, amploiaților, deputaților. Apoi fiindcă toțĭ factorii de valóre din viéța publică au acelei societățĭ sĕ-șĭ mulțăméscă posițiunea, nu-i mirare décă și controla acelei societățĭ în ceea ce privesce ocnele se reduce mai la nulă.

Ar fi bine décă d-lŭ vice-comite s'ar îngriji, ca viéța acelorŭ amărîțĭ, carĭ pentru hrana copiilorŭ sĕi se îngrópă de vii în pămêntŭ, sĕ fiă asecurată.

Observările acestea ale d-lui Brediceanu la raportulŭ vice-comitelui au fostŭ viu intêmpinate din partea puținilorŭ Românĭ ce erau de față, Tabaydy cu Iakabfy și cu întréga cétă a mamelucilorŭ au ciulitŭ numai din urechĭ și au tăcutŭ ca mormêntulŭ.

D-lui Brediceanu s'a încercatŭ sĕ-i rĕspundă vicecomitele Iakabfy, dér așa s'a încurcatŭ nesciindŭ ce sĕ dică, încâtŭ nicĭ marele pașa dela Aradŭ n'a fostŭ în stare sĕ-lŭ descurce. Din tóte reflecsiunile s'a putetŭ vede că elŭ voesce a trece înaintea lumii — care ar fi atâtŭ de ușóră ca sĕ-lŭ crédă — de bunŭ și mare economŭ. După acestea trecêndu-se la ordinea dilei se strecură punctŭ de punctŭ fără multă spargere de capŭ așa după cum d-lui Tabaydy i-a plăcutŭ.

— *borgovanulŭ.* —

DIVERSE.

Cine e mai tare: Doi boi sĕu 30 de ómenĭ? — In Auerbach lângă Passau, unde ómenii suntŭ vestițĭ prin puterea lorŭ, să ivì întrebarea acésta și se făcù și probă. O mulțime nenumĕrată se adună, casele atêrnară stégurĭ la ferestre, câtŭ p'ací sĕ se intrebuințeze și virgine, îmbrăcate în haine albe, cu unŭ cuvêntŭ, par'că era o di de sĕrbătóre. 30 de bărbațĭ voinicĭ apucară frênghia la unŭ capĕtŭ; la celălaltŭ capĕtŭ erau doi boi înjugațĭ Se dĕdù semnalulŭ și ómenii și boii trăgeau cum puteau. Dér bărbații erau mai tarĭ și traseră boii după ei — sĕu boii au fostŭ mai cu minte și au cedatŭ.

---

superiorŭ alŭ Niluluĭ, alŭ Nigeruluĭ sĕu alŭ rîuluĭ Congo. Stanley voia sĕ se lumineze câtŭ s'ar fi putatŭ maĭ multŭ în acéstă privință.

Vangvana și Vanyamvezi se temeau fórte de acéstă călĕtoriă. Eĭ audiseră dela indigeniĭ din Ugigi, că au sĕ trécă prin țéra Manyema, unde locuescŭ canibalĭ, ce se hrănescŭ cu carne de omŭ, și că peste totŭ călĕtoria este împreunată cu cele maĭ marĭ nĕcazurĭ și greutățĭ.

Când îșĭ numĕrà Stanley înainte de plecare ómeniĭ sĕĭ, vĕdù, că din 170 desertară nu maĭ puținŭ de 38 inșĭ. Mulțĭ dintre ceilalțĭ de asemenea nu prea meritau încredere, de aceea Stanley nu înarmà cu puscĭ decâtŭ pe 30 dintre ceĭ maĭ credincioșĭ, ca nu cumva sĕ i se prăpădéscă și armele, așa de scumpe și așa de necesare.

Pentru a împedeca pe aceia, carĭ arŭ fi maĭ voitŭ sĕ o ia la sănĕtósa, Stanley luà mĕsurile cele maĭ energice, și pe aceia, carĭ încercară sĕ fugă, îĭ pedepsì cu tótă asprimea. Ce e maĭ multŭ, chiar după ce se depărtà o bucată destulŭ de bună dela Ugigi, elŭ trimise pe Frank Pocock și pe Kacece înapoĭ, ca sĕ-ĭ prindă pe fugarĭ și sĕ-ĭ aducă la caravană. Aceștia se și întórseră după câte-va dile cu șese desertorĭ legațĭ în lanțurĭ, carĭ apoĭ îșĭ primiră pedépsa meritată.

(Va urma.)

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena

31 din Maiŭ st. n. 1886

Rentă de aurŭ 4%	105.40
Rentă de hârtiă 5%	95.85
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	154.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	128 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	118.—
Bonurĭ rurale ungare	105.30
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	105 20
Bonurĭ cu cl. de sortare	105 20
Bonurĭ rurale transilvane	105 20
Bonurĭ croato-slavone	105.20
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119 50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124.50
Renta de hărtiă austriacă	85.10
Renta de arg. austr.	85.50
Renta de aurŭ austr.	117 90
Losurile din 1860	139 —
Acţiunile băncei austro-ungare	879.—
Act. băncei de creditŭ ung.	288.50
Act. băncei de creditŭ austr.	281.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	10.03
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.—
Londra 10 Livres sterlinge	126.65

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 18 Maiŭ st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	91—	92½
Renta rom. amort. (5%)	94½	95½
» convert. (6%)	86—	87—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	32—	35—
Credit fonc. rural (7%)	100—	101—
» „ „ (5%)	87—	88—
» » urban (7%)	99½	100½
» » » (6%)	92—	93—
» » » (5%)	82—	83—
Banca naţională a Românieĭ 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14 ½	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01—	2.03

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 1 Iunie st. n. 1886.

Bancnote romănescĭ	Cump.	8.65	Vênd.	8.67
Argint romănesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.98	»	10.02
Lire turcescĭ	»	11.27	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.29
Galbenĭ	»	5.90	»	5.94
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	123.—	»	124.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ	—	—	12.50	—
	—	—	1.09	—
Timişŭ	—	—	1.40	—
Braşovŭ	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra	10.29	—	8.01	—
	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02 / 10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaşiu	1.30	—	11.29	—
Crăciunelŭ	1.45	—	11.47	—
Teiuşŭ	2.11	—	11.35	—
Aiudŭ	2.55	—	1 04	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	1.30	—
Uióra	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.31	—	2.07	—
Ghirişŭ	4.09	—	3.03	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Cluşiu	5.56	—	5 35	—
	6.16	—	—	8.00
Nedeşdu	6.37	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.53	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.08	—	—	9.34
Stana	7.34	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.55	—	—	11.04
Ciucia	8.35	—	—	12 17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	—	—	2.05
Mező-Telegd	10 06	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.35	—	—	3.55
Oradia-mare	10.41	—	—	4.06
	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	1.45	—
Szolnok	2.58	—	5.34	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena	—	—	10.50	—
	3.00	8.50	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu	10.01	—	5.05	6.43	—
	10 26	—	—	7.03	—
Apahida	10.52	—	—	7.26	—
Ghiriş	12.37	—	—	8.51	—
Cucerdea	1 36	—	—	9.31	—
	1 48	—	—	9.43	—
Uióra	1.57	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	2.06	—	—	9.58	—
Aiudŭ	2.46	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	3.01	—	—	10.44	—
Crăciunelŭ	3.45	—	—	11.28	—
Blaşŭ	4.06	—	—	11.44	—
Micăsasa	4.45	—	—	12.18	—
Copşa mic.	5.05	—	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ	—	—	—	7.14	1.09
	—	—	—	—	1.50
Timişŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ	—	—	—	—	3.23
	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	—	4 53
	3.16	—	5.10
Budapesta	6.50	—	8.16
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	—	—
Budapesta	8.05	—	8.00
Szolnok	11.02	—	11.40
	11.12	—	12.00
Aradŭ	3.37	—	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6 19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasăda	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.34	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12.05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	—	8.18
Aradulŭ nou	6.23	—	8.32
Németh-Ságh	6.48	—	8.51
Vinga	7.19	—	9.07
Orczifalva	7.38	—	9.20
Merczifalva	7.56	—	9.32
Timişóra	8.42	—	10.09

Simeria (Piski) **Petroşenĭ**

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	—	11.50	2.23
Streiu	—	12.27	3.00
Haţegŭ	—	1.19	3.49
Pui	—	2.10	4.40
Crivadia	—	2.57	5.28
Baniţa	—	3.35	6.07
Petroşenĭ	—	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.02	—	5.00
Merczifalva	6.40	—	5.50
Orczifalva	6.52	—	6.07
Vinga	—	—	6.32
Németh-Ságh	—	—	6.53
Aradulŭ nou	—	—	7.24
Aradŭ	—	—	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	—
Baniţa	7.27	10.14	—
Crivadia	8.06	10.54	—
Pui	8.50	11.37	—
Haţegŭ	9.31	12.17	—
Streiu	10.16	12.58	—
Simeria	10.53	1,35	—

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.